

Skapade till Guds avbild, SB
Öppenheten i storkyrkan (K), SB

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Gud har skapat människan med kropp och själ

Kroppen

Själen

Två- eller tre delar?

Hur skapar Gud i dag?

Människan är skapad till Guds avbild

Kunskap

Rättfärdighet

Helighet

Den förlorade avbilden

(Forts. i nr 2/1992)

Skapade till Guds avbild

De flesta människor har en människosyn, dvs. en uppfattning om vad människan är, varför hon finns till och vilket värde hon har. Vem är jag? Varför lever jag? Det är frågor som vi i alla tider har ställt oss.

Under det sista åriondet har den enskilde individens behov kommit alltmer i centrum. Man talar om hur viktigt det är med självförverkligande, att finna sin identitet, upptäcka och ta vara på sina stora men dolda resurser. En hel uppsjö av psykologer, pedagoger, terapeuter och konsulter erbjuder hjälp till personlighetsutveckling och ett lyckligare liv, där man vågar vara sig själv och tro på sig själv. Att älska sig själv är nyckeln till allt – en grundförutsättning för att också kunna älska andra, heter det. Människan har i och för sig alltid velat ställa sig i centrum. Men i takt med sekulariseringens frammarsch och att tron på Gud som alltings skapare trängts undan har tron på människan och hennes förmåga ökat. Det blir helt naturligt så: när föreställningen om en personlig och allsmäktig Gud avskaffas, så ersätts tomrummet av större tro på människan. Det finns ju inte så många andra alternativ.

Men även på det religiösa området sker en viss

förskjutning. Intresset riktas alltmer inåt; Gud finns inte i kyrkor, ord, sakrament och kulthandlingar, utan inne i var och en. Man söker finna Gud i sig själv. Gud och människa identifieras med varandra. Att finna sitt sanna jag blir liktydigt med att finna Gud.

På olika sätt växer människoförgudningen sig allt starkare. Denna artikel skall handla om den kristna människosynen. Den utgår från Bibeln, som ger oss Guds syn på människan, en syn som i väsentliga avseenden skiljer sig radikalt från den optimistiska syn på människan som många i dag ser som räddningen såväl för den enskilde som för världen i stort.

Den kristna läran om människan går tillbaka på de första kapitlen i Bibeln om skapelsen och syndafallet. Att den kristna människosynen ofta förvrängts till oigenkännlighet beror till stor del på att man ser på urhistorien som en samling gamla myter. Moderna uttolkare vill gärna svepa in dessa texter i ett ohistoriskt skimmer och kallar dem poesi, dikt och bilder. Den beskriver inte något som verkligen har hänt, menar man.

Men vår bestämda tro är att Gud talar till oss genom sitt Ord. Han talar inte genom något ”inre ord” i våra hjärtan, vilket lätt kan förväxlas med våra egna tankar, utan genom Bibeln som rymmer Guds tankar, Guds tal och Guds avslöjanden om sådana hemligheter som vi annars aldrig skulle komma fram till. Den kristna människosynen måste grunda sig på Bibeln. Annars är den inte kristen.

[^]

Gud har skapat människan med kropp och själ

Den moderna vetenskapen, som inte anser sig kunna räkna med övernaturliga, gudomliga ingripanden i tillvaron, hävdar att människan har kommit till efter en utveckling med slump och tillfälligheter som utgångspunkt. Många tar denna tro för vetenskaplig sanning, fast den inget annat är än en obevisad teori. Men den har svårt att tillfredsställa sinnet. Människosynen blir inget annat än en syn på människan som ett djur, som överlevt och utvecklats i

kampen för tillvaron på de svagas och mindre dugligas bekostnad. Och om allt bara har sin grund i tillfälligheter – då är ju livet djupast sett meningslöst.

Ett försök att förena både tron på utvecklingsläran och tron på Gud är att säga att Gud har skapat genom årmiljoners utveckling. Då får man bort slumpfaktorn och låter Gud ha ett finger med i spelet. Men även denna kompromiss kullkastar vad Bibeln lär om människan. Utvecklingslärans människosyn är och förblir oförenlig med kristen tro.

Det allra första grundelementet i den kristna människosynen är nämligen att Gud har skapat människan fullt färdig med kropp och själ. Bibeln talar om för oss *hur* detta skedde, och därav kan vi lära en hel del.

Och Herren Gud danade människan av stoft från jorden och inbläste livsande i hennes näsa, och så blev människan en levande varelse. (1 Mos. 2:7)

[^]

Kroppen

Människan har en kropp som ursprungligen är formad av jord. Hon är materiell, jordisk, tagen från jorden. Paulus och NT framhåller samma sak: ”Den första människan var från jorden, danad av stoft” (1 Kor. 15:47).

Människans kropp hör med till den skapelse om vilken Gud sade ”det var mycket gott” (1 Mos. 1:31). Just utifrån detta har NT och den kristna kyrkan avvisat grekisk filosofi och olika gnostiska rörelser. Gnosticismen (av grek. *gnosis*, ”kunskap”) är ett samlingsnamn på olika strömningar under det första århundradet e. Kr. som bl.a. karakteriserades av att man drog en absolut gränslinje mellan andevärlden och materien, mellan Gud och det jordiska. Gnosticismen såg kroppen som något lägre, mindre betydelsefullt eller rent av som något ont. Man betraktade kroppen som ett fängelse för själen. Det gällde att bli fri ifrån beroendet av det kroppsliga.

Mot detta ställde den rätttroga kyrkan att kroppen är en god Guds skapelse. En kristen kan och skall instämma i

Davids ord om kroppen och dess funktioner: ”Jag tackar dig för att jag är danad så övermåttan underbart. Ja, underbara är dina verk, min själ vet det väl” (Ps. 139:14). Som ett eko av detta ljuder Luthers förklaring till den första artikeln:

Jag tror, att Gud har skapat mig och alla varelser, givit mig kropp och själ, ögon, öron och alla lemmar, förnuft och alla sinnen, och att han ännu håller det vid makt.

Kristen människosyn rymmer således inget förakt för kroppen och det kroppsliga i något avseende. Guds Son själv antog ju en mänsklig kropp. ”I sin kropp” utförde han sitt verk för oss, säger Petrus (2 Petr. 2:24). Och även kroppen omfattas av löftet om frälsning: den skall uppstå i härlighet på den yttersta dagen. Allt tal om att det själsliga är det högre som hör Gud till och det kroppsliga är det lägre som hör det onda eller djävulen till måste vi ta avstånd ifrån. Kroppen är Guds goda skapelse, en gåva som vi har att vara rädd om, vårda och sköta. Paulus kallar den t.o.m. för ett heligt ”Guds tempel” – en plats där Gud vill bo (1 Kor. 3:16, 6:19).

[^]

Själ

Men människan har också en osynlig del som man inte kan ta på: själen. Även den är skapad av Gud. Det står ordagrant att ”Gud blåste in en livets andedräkt” i människans näsa. Det betyder inte bara att andningen kom igång och att människan likt djuren började röra på sig och leva. Visst var det livet som startade, livsprincipen som Gud blåste in i människan. Men redan det sätt på vilket människans skapelse beskrivs vittnar om något mer.

Djuren skapades med en kort befallning: ”Må jorden frambringa levande varelser... Och det skedde så” (1:24). Men när människan skapas beskrivs det mer omsorgsfullt och utförligt, liksom för att visa att hon är något alldeles särskilt, inte bara ett djur. Gud formar kroppen med sin hand. Han böjer sig ned över människan, och andas nära och direkt in livet i henne. Så blir hon ”en levande

varelse”.

Livet är en hemlighet, ett gudomligt mysterium. Man kan egentligen inte förklara vad liv i sig är. Vi kan se tecken på liv som hjärtslag, andning och rörelser. Men vad är det? Ingen kan sätta det på en vetenskaplig formel. Och fortfarande är det så att detta hemlighetsfulla och dyrbara liv är något som Gud uppehåller varje ögonblick. Paulus säger att Gud åt alla ger ”liv, ande och allt” och att det är ”genom honom vi lever och rör oss och är till” (Apg. 17:25, 28).

I samband med att livsande inblåstes i Adam, fick han också en själ. ”Levande varelse” kan också översättas med ”levande själ”. Det hebreiska ordet, *nefesh*, (liksom grek. *psyché*) kan beteckna både det fysiska livet och själen, dvs. hennes inre liv med tankar, vilja och känslor, hennes personlighet och självmedvetande. Själen är kort sagt människans jag. ”Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen, men mister sig själv” säger Jesus (Luk. 9:25, jfr parallellen i Mark. 8:36, där det med samma betydelse står ”sin själ”).

Bibeln använder också andra ord för att beteckna människans inre liv eller hennes jag. Förutom själ talas det ofta om människans ande (hebr. *ruach*, vind, andedräkt, grek. *pneuma*). Herren har ”danat människans ande i henne” (Sak. 12:1). Kroppen utan ande är död (Jak. 2:26). Att dö innebär att kropp och själ skiljs åt. Strax före sin död sade Jesus: ”Fader, i dina händer befäller jag min ande” (Luk. 23:46).

Det allra vanligaste ordet i Bibeln för människans själ eller inre liv är dock ”hjärta” (hebr. *leb*, grek. *kardia*). Det förekommer ca 600 gånger i GT och ca 150 gånger i NT. Hjärta används om själslivets tre huvudfunktioner: förstånd: ”Hur kan ni tänka sådant i era hjärtan?” (Mark. 2:8), känsla: ”Därför gläder sig mitt hjärta” (Ps. 16:9) och vilja: man kan ”förhärda sitt hjärta” (Ps. 95:8, Hebr. 4:7), och Emmausvandrarna var ”tröghjärtade till att tro” (Luk. 24:25). Den onda viljan har sin rot i hjärtat. Jesus säger ”Ty från hjärtat går de onda tankarna ut: mord, äktenskapsbrott,

otukt, stölder...” (Matt. 15:19).

Alla dessa uttryck, själ, ande, hjärta, är olika uttryck eller aspekter på samma sak: människans personliga jag.

[^]

Två- eller tre delar?

Man har ibland diskuterat om människan till sin natur är två- eller tredelad. Somliga hävdar att människan består av kropp och själ. Andra säger att hon består av kropp, själ och ande och pekar då framför allt på 1 Tess. 5:23, där det talas om fridens Gud som skall helga och bevara oss ”till ande, själ och kropp”.

Problemet försvinner om vi betänker att Bibeln använder olika och synonyma uttryck för själslivet. Människan består inte av tre huvudsakliga delar utan av två: en synlig och en osynlig del. Men i Bibelns målande och livfulla språkbruk staplas ibland uttryck, två, tre, fyra eller fler, för att understryka helhet och fullständighet. Så sker t.ex. i det dubbla kärleksbudet: ”Du skall älska Herren, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ, och av allt ditt förstånd” (Matt. 22:3). Här handlar det naturligtvis inte om hur många delar människan består av, utan om att vi skall älska Gud på allt sätt – fullständigt och med hela vår varelse.

Det är sant att det ibland finns vissa nyansskillnader i Bibeln mellan orden själ, ande och hjärta. Själ står ofta för sambandet med kroppen och betecknar hela personen. Ande däremot betonar människans natur med bortseende från kroppen; en ande är ju en person utan kropp. Hjärta används ofta för det inre livet i kontrast till det yttre. Men i princip rör det sig om olika ord för att beskriva en och samma verklighet.

Jesus talar klart och tydligt om två huvudbeståndsdelar i Matt. 10:28: ”Och var inte rädda för dem som kan dräpa kroppen men inte har makt att dräpa själen. Frukta i stället honom som kan förgöra både själ och kropp i Gehenna.”

När man envetet har velat lägga till en särskild tredje

substans, nämligen ande, så har denna sista del gärna setts som det högsta och ädlaste i människan, en gudagnista i henne, en oförstörbar innersta kärna av godhet som finns i varje människa och som är grundförutsättningen för hennes möjlighet att finna Gud och frälsning. Men detta var just en av de punkter där Jesus hamnade i oförsonlig konflikt med fariséerna. De räknade nämligen med ”den goda viljan” och dess möjligheter, medan Jesus förnekade den och i stället lärde att människan måste ”födas på nytt”. Det är djupast sett detta som Jesu nattliga samtal med fariséen Nikodemus handlade om (Joh. 3). Jesus försökte visa honom att frälsningen inte rörde sig om mänsklig förmåga att ändra sitt liv. Människan har ingen sådan förmåga. Nikodemus gamla liv dög inte, något radikalt nytt måste till. Därför säger Jesus till honom: ”Om en människa inte blir född av vatten och Ande, så kan hon inte komma in i Guds rike.”

[^]

Hur skapar Gud i dag?

Adam och Eva skapades direkt av Gud. I dag skapar Gud indirekt genom mannens och kvinnans kroppsliga förening. ”Var fruktsamma och föröka er...” säger han (1 Mos. 1:28), och han gör dem fruktsamma. Så tänds livet som ett litet embryo i moderlivet. En människa blir till i befruktningsögonblicket, hon växer, föds, utvecklas, lär sig gå och tala. I allt detta är Gud verksam. Han skapar kroppen med mänskliga föräldrar och deras arvsanlag som instrument. Men hur är det då med själen? Även den skapar Gud på liknande sätt som kroppen. Själen kommer varken till före kroppen, som somliga menar, eller efter kroppen, som andra menar. Vi vet inte riktigt hur det går till – Bibeln säger inget om det. Men på något sätt måste den bli till samtidigt som kroppen. Ty en kropp utan själ är ingen människa. Från livets allra första början finns således kropp och själ, en hel människa underbart skapad av Gud.

[^]

Människan är skapad till Guds avbild

Den moderna människan vill gärna se sitt samband nedåt

mot djuren. Den kristna människosynen ser sambandet uppåt mot Gud som grundvalen för människovärdet. Vi har utgått från Guds hand. Och vad mer är: vi är skapade till Guds avbild. Häri ligger det absolut unika för människan, det som på ett avgörande sätt skiljer henne från djuren. Bara om människan säger den treenige Guden de märkliga och högstämnda orden i 1 Mos. 1:26-28.

Låt oss göra människor till vår avbild, till att vara oss lika. – Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem. Och Gud välsignade dem.

Vari består denna avbild eller denna gudslighet? Vi har i själva verket ganska svårt att göra oss en riktigt bra föreställning om den. Varför? Därför att avbilden förstördes vid syndafallet. Vi har ingen personlig, självupplevd erfarenhet av den så som Adam och Eva hade i början. Vad avbilden bestod av kan vi bara få en uppfattning om genom det som Bibeln berättar för oss.

Låt oss först se vad gudsligheten *inte* bestod av. Den var inte i en yttre, kroppslig och utseendemässig likhet med Gud. Ty Gud är till sitt väsen Ande, utan kropp. Inte heller bestod gudsligheten av att människan fick del av Guds väsen eller hans gudomliga natur. Människan har på intet sätt skapats jämbördig med Gud. Det var och är alltid en stor skillnad mellan Skaparen och den skapade människan.

Gudsligheten var en andlig och moralisk likhet, något som skulle visa sig i människans karaktär och liv. Den hade sitt säte i själen, i Adams och Evas hjärta. Men den påverkade naturligtvis också kroppen, eftersom människan är en enhet av kropp och själ, en psykosomatisk varelse, som man säger i dag. Den kropp i vilken Guds avbild bodde var en härlig, frisk, stark och odödlig kropp, en strålande härlighetskropp. När Adam och Eva gjorde uppror mot Gud och bröt kontakten med honom, märkte de att de var nakna. Något hade hänt med dem, och detta kände de rent fysiskt. Något fattades: de erfor att härlighetens kläder var borta och sökte förtvivlat något av skyla sina kroppar med. Vi ser också längre fram hur synden och förlusten av

avbilden påverkade kroppen i negativ riktning mot sjukdom, lidande och död.

Den enklaste och bästa föreställningen om människan som Guds avbild får vi nog genom att se på Jesus Kristus. Att vara Guds avbild är att vara så sinnad som han var. Han kallas också i NT ”den andra människan” eller ”den siste Adam” (1 Kor. 15:45 ff.). Den förste Adam föll och blev stamfader för ett släkte med förstörd och förlorad avbild. Den andre Adam är den nya skapelsens stamfader med återupprättad avbild. Från honom kommer den nya människan.

Vi har två nyckelställen i NT som lär oss något om vad den gudslighet vi skapades till består av. Paulus säger till de kristna:

Ni har iklätt er den nya, den som förnyas till sann kunskap och så blir en avbild av honom som har skapat henne. Kol. 3:10

Ni har iklätt er den nya människan, som är skapad till likhet med Gud i sanningens rättfärdighet och helighet. Ef. 4:24

Enligt dessa två ställen hör följande saker med till avbildens karaktär: kunskap, rättfärdighet och helighet. När dessa ting verkligen finns i människan reflekterar hon Gud själv.

[^]

Kunskap

Kunskap är här inte detsamma som kunskap som man förvärvar genom hårda studier. Det är en kunskap som kommer av att man känner Gud liksom han känner oss. Gud är en personlig Gud som har skapat människan till att stå i ett personligt förhållande till honom präglad av ömsesidig kärlek. Adam och Eva kände den personlige Guden och förstod honom därför på ett underbart sätt. De kände honom så att de gärna levde under honom i vördnad, trygghet och glädje.

Begreppet kunskap har i Bibeln ett viljemässigt drag. Man underordnar sig villigt dens vilja man förstår och litar på.

”Herrens fruktan är början till kunskap” – till att lära känna Gud – står det i Ords. 1:7. Kunskapen förutsätter således en personlig relation till Gud. Adam hade en sådan stark och underbar kunskap om Gud. För honom var livet Gud. Det var okomplicerat och naturligt att tänka och säga: Gud har skapat mig, han har gett mig allt och han är min käre Fader. Han var trygg och glad i Gud och kunde tala med honom. Han kände inte till någon synd, och visste inte vad dåligt samvete, oro och ångest var. En sådan kunskap hörde med till att vara Guds avbild. Den var att ha en levande gemenskap med den allsmäktige och gode Guden.

Ur denna sanna, äkta kunskap flödar de två andra likheterna som präglade det ursprungligt goda livet.

[^]

Rättfärdighet

Guds rättfärdighet är hans oföränderliga kärlek till det som är gott, rätt och sant. Vi är rättfärdiga när vår vilja och våra handlingar står i samklang med Guds vilja. Lagen, som till att börja med var inskriven i människornas hjärtan och senare gavs i skriftlig form i de tio budorden, är ett uttryck för Guds väsen. Lagen kräver kärlek, ty Gud är kärleken. Alltså är den rättfärdig som fritt, villigt och med glädje lever enligt Guds lag. Den rättfärdige älskar fullkomligt och helhjärtat. Däri var Adam och Eva i början lika Gud. De älskade Gud över allting och varandra såsom sig själva.

[^]

Helighet

Helighet är närbesläktad med rättfärdighet. Guds helighet är hans upphöjda renhet, hans oföränderliga avsky för allt ont. Heligheten reagerar med vrede mot alla former av synd. Det var detta Jesaja kände när han i en syn såg Herren sitta på en upphöjd tron i templet: ”Ve mig, jag förgås! Ty jag har orena läppar, och jag bor bland ett folk som har orena läppar” (Jes. 6:5). Den som är skild från det onda och orena och avskyr det av allt hjärta reflekterar Guds helighet. ”Ni skall vara heliga, ty jag är helig” säger Gud (3 Mos. 11:44, 1 Petr. 1:16). Ingen synd, ingen ond

lust, inga smutsiga, själviska tankar fanns hos dem som var skapade till Guds avbild.

Alla dessa ting skall vi nu inte bara se som subjektiva upplevelser. De var sanna och verkliga. De kallas ”sanningens rättfärdighet och helighet”. Såväl förståndet, som viljan och känslan reflekterade Guds visdom, hans godhet och rättfärdighet. Människan var en fantastisk ”miniatyrkopia” av Gud i dessa avseenden.

Som en följd av den gudslighet människan ägde var hon också odödlig till kropp och själ. Hon blev även satt att under Gud råda över skapelsen. Gudsbilden gjorde henne ojämförligt störst: ”Med ära och härlighet krönte du honom. Du satte honom till herre över dina händers verk. Allt lade du under hans fötter” (Ps. 8:7).

[^]

Den förlorade avbilden

Genom syndafallet raserades Guds avbild i människan. Hon förlorade sin sanna kännedom om Gud, sin helighet och rättfärdighet. Guds avbild i egentlig mening, härligheten från Gud, är nu helt borta i varje människa som föds.

I GT heter det ”Alla är de avfälliga, allesammans är de fördärvade. Ingen finns, som gör vad gott är, det finns inte en enda” (Ps. 14:3) och i NT läser vi: ”Alla har ju syndat och är i saknad av härligheten från Gud” (Rom. 3:23). Det är ingen tvekan om att Bibeln ger en mycket mörk och pessimistisk bild av den fallna människan. Hon har inte bara brister, ungefär som en skugga är brist på ljus. Hon är aktivt ond, full av själviska begär och hopplöst inkrökt i sig själv. När hon lyssnade till Guds fiende och gick över till honom, så kom hon att likna djävulen i stället för Gud.

Men är verkligen Guds avbild helt förstörd? Att något gått snett med människosläktet och att något fattas henne, kan de flesta nog inse utan större svårighet. Människor känner ofta en obestämd oro, en slags längtan efter något annat, efter ett förlorat paradiset. Hon vet inte riktigt vad som

fattas, utan trevar sig fram i mörker. Rastlös och orolig är människan på sin väg genom livet.

Det är inte svårt att se att trots allt tal om civilisation och utveckling, så finns det mycket ondska och destruktivitet bland människorna. Det har inte minskat. Likväl återvänder människorna gång på gång till tanken att människan i grunden är god. Någon spillra av gudsligheten finns väl ändå kvar! Vi har ju vår fria vilja, dvs. förmågan att välja mellan ont och gott, heter det. Och vad skall vi säga om allt gott som människor trots allt gör? Det finns ju massor av exempel på självuppoftande människor som engagerat sig, ja, bränt ut sig för att hjälpa andra, och som outröttligt har kämpat för rätt och rättfärdighet på ett beundransvärt och hjältemodigt sätt. Vad skall vi säga om allt detta?

Visst kan människan även efter syndafallet göra och njuta mycket gott om man bara ser till det som syns. Det är ren förblindelse att försöka förneka något sådant. Även i den ”gamla människans” sfär finns det i alla samhällen – oberoende av religion – sådana saker som kärlek och vänskap, solidaritet och medmänsklighet, omsorg och ansvar för andra. Föräldrar älskar sina barn, män och kvinnor älskar varandra, vänner tröstar och uppmuntrar varandra. Många upprörs av våld, krig, sjukdom, fattigdom och svält. De kan inte bara se på, utan väljer att aktivt bekämpa det onda. Det finns mänsklig gemenskap, lycka, skratt och glädje även efter syndafallet. Vore det inte så skulle världen för länge sedan ha gått under.

Ändå är människan i grunden inte god. Det som var utmärkande för Guds avbild finns inte: kärleken till Gud. Vem gör alla sina gärningar av kärlek till Gud och för det godas egen skull? Ingen. Vem älskar sina fiender? Ingen. Det som är naturligt för oss är att älska oss själva före allt annat. Allt vi gör – även det vi tror är osjälvisk kärlek till en medmänniska – sker på något sätt inom själviskhetens ram. Medvetet eller omedvetet gör vi det ”goda” för att själva få ut någon vinst, åtminstone i form av självuppskattning, känsla av att betyda något och ha ett egenvärde.

Mätt med mänskliga mått – såsom vi gör i samhällslivet – kan vi tala om onda och goda människor. Här på jorden finns ett visst mått av valfrihet för oss, som kan leda till ett hederligt liv eller till fängelse. Men ställda inför Gud och hans helighets lag med dess omutliga krav på kärlek och sanning, rena och osjälviska motiv i hjärtat, så står vi där utan valfrihet: vi varken vill eller kan älska Gud över allting och vår nästa såsom oss själva. I själva verket flyr vi Bibelns Gud med tusen ursäkter. Vi anklagar honom, hånar honom, ja, vi hatar honom för alla hans ”orimliga” krav och vår egen oförmåga. Paulus beskrivning av oss är mycket sann: ”Köttets sinne är nämligen fiendskap mot Gud” (Rom. 8:7). Så länge Gud inte vill gå med på våra villkor och är sådan vi tycker att han skall vara, så hatar vi honom. När människan säger att hon älskar Gud, så ljuger hon. Av sig själv älskar hon endast avgudar, bilder av gud som hon själv har format.

Syndafallet har inte medfört att människan upphört att vara religiös. De allra flesta människor är det och har behov av kulthandlingar i sina liv. Dessa behov har i olika kulturer uppfyllts av medicinmän eller andra officiella utövare av religiösa riter, särskilt vid högtidligare och viktigare tillfällen i livet. Stats- och folkkyrkor har ofta fyllt den rollen. Människor har genom dem ofta fått vad de velat ha: en allmänreligiös tröst och hjälp.

Inför Gud är människan i grunden inte god utan ond. Hon har förlorat det hon var skapad till. Avbilden är förstörd och ersatt med ett djupt fördärv. Men detta betyder inte att människan upphört att vara människa, skapad av Gud själv. Hon är fortfarande underbart skapad. Hon har kropp och själ, förstånd, ansvar och samvetsliv till skillnad från djuren. Trots den förstörda avbilden finns det därför anledning att med psalmisten alltid utbrista: ”Jag tackar dig Gud för att jag är danad så övermåttan underbart” (Ps. 139:14). Gud har inte skapat synden. Det har djävulen gjort. Men synden och det onda har kommit in i skapelsen som ett vidrigt och dödligt gift.

Även efter syndafallet sägs det att människan är skapad till

Guds avbild (1 Mos. 9:8, Jak 3:9). Det betyder nu inte att hon fortfarande är Guds avbild eller har kvar någon väsentlig del av den. Det betyder att hennes bestämmelse fortfarande är att vara Guds avbild, och att Gud inte givit upp den på något sätt. Han vill inte att vi skall bli kvar i syndafallets tillstånd och i ondskans grepp.

Den djupaste anledningen till att Gud själv blev människa i Jesus Kristus var att han i oändlig kärlek ville återupprätta sin skapelse och skapa den nya människan genom tron på evangelium. Med Jesus återvände Guds avbild till jorden. Han kom för att på nytt göra oss lika Gud, inte genom att restaurera det gamla hjärtat, utan genom att ge oss ett helt nytt hjärta. Om det skall vi tala i en kommande artikel.

(Forts. i [nästa nr](#))

Staffan Bergman

[\[^\]](#)

Kommentaren

[[Lutheranen 1/1992](#)]

Öppenheten i storkyrkan

Under rubriken ”Vi behöver andlig kompetens” har prästen i Storkyrkan och riksdagshuset Kenneth Landelius en artikel i Svenska Dagbladet den 12 februari i år. Han framhåller faran av ”det religionslösa samhället”. Mot slutet skriver han:

Det religionslösa samhället tappade väsentlig kunskap om liv och kultur, om tolerans och öppenhet.

Nu vänder vi tillbaka till de kända symbolerna som kan förena. Vi har dem med oss fastän de nästan är bortglömda. Låt Storkyrkan bli den heliga plats som vi behöver för att tänka nya tankar om konungariket Sverige i världen. År 1925 ägde ett intressant ekumeniskt möte rum här.

Nathan Söderblom samlade representanter från de flesta kristna samfundet. Man ville bygga broar över kyrko- och samfundsgränser. Märkligt att det behövdes, men religioner, även

den kristna, har en tendens att så odla sina profiler och symbolspråk att man på ett paradoxalt sätt skapar gränser i stället för att överbrygga dem.

I dag kan Storkyrkan få bli platsen för en ännu vidare och djupare dialog där inte bara olika kristna samfund möts, vilka stort sett tycker rätt lika om det mesta, utan där öppenheten mera handlar om hur de stora världsreligionerna ska kunna mötas och lära av varandra.

Detta talar för sig själv. I religionsfrihetens namn måste ju Landelius få tycka vad han vill. Men rent sakligt frågar vi oss: Tycker verkligen de olika, kristna samfunden ”rätt lika om det mesta”? Håller de alla verkligen fast vid att hela Bibeln är Guds eget ord? Håller de fast vid Kristi gudom? Vid arvsyndens? Vid att barndopet är giltigt och frälsande dop som barnen behöver? Vid att prästämbetet är en gudomlig instiftelse? Vid att brödet och vinet i nattvarden är Kristi kropp och blod till syndernas förlåtelse?

Fast de kanske är rätt ense ändå? – ense om att lärofrågor inte är så viktiga och att man inte får fatta Guds ord bokstavligt, dvs. som absoluta sanningar.

Vi ser här också tydligt och klart hur den moderna ekumeniken vill ta steget fullt ut mot en sammansmältning av olika religioner med en enda stor världsreligion som mål. Bakom detta ligger tanken att alla djupast sett dyrkar en och samme Gud. Även påven har på olika sätt gett uttryck för den synen.

På lagens och gärningsrättfärdighetens grund kan man visst tänka sig att en sådan ekumenisk världsreligion kommer till stånd. Men sanna kristna kan aldrig medverka till det. Det skulle nämligen betyda att de övergav Bibelns heliga evangelium om frälsning av nåd, utan gärningar, genom Jesus Kristus. Nådens och de egna gärningarnas olika frälsningsvägar kan aldrig förenas utan att en av dem upphävs.

Vad skulle Olaus Petri, Sveriges reformator, som har sin grav under Storkyrkans predikstol, säga om vad som i dag sker i Storkyrkan? Gravstenens grå kalksten visar en

uppslagen Bibel. Hela hans verksamhet präglades av stark tro på Ordet som Guds sanning och vårt enda ledljus. Vi behöver verkligen bedja med Olaus Petri ord:

*Låt komma, Gud, till oss ditt ord, Det heliga och klara,
Låt det i mörkret på vår jord En ledare oss vara,
Att vi ej vilse fara.*

S.B.

[^]